

**Przedmiotowy system oceniania
wraz z określeniem wymagań edukacyjnych
i szczegółowych kryteriów oceniania wiedzy i umiejętności dla przedmiotu**

GEOGRAFIA

dla uczniów LO po Gimnazjum i SP

Marek Płatkowski

Informacje wstępne:

Przedmiotowy system oceniania (PSO) z geografii jest indywidualnym dokumentem nauczyciela przedmiotu. Zawiera wykaz zamierzonych przez niego sposobów sprawdzania wiedzy, umiejętności, zaangażowania ucznia w procesie uczenia się. Przedstawia formy, zasady oceniania, częstotliwość, narzędzia pomiaru osiągnięć edukacyjnych, obszary aktywności ucznia, warunki i tryb wystawiania oceny wyższej niż przewidywana. Definiuje skalę ocen oraz wykazuje odniesienie do funkcjonowania dziennika elektronicznego. PSO z geografii jest zgodny z wytycznymi wewnątrzszkolnego systemu oceniania (WSO).

Wraz z wymaganiami na poszczególne oceny jest pełnym planem dydaktycznym przedmiotu geografia.

I. Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia. Ocenie podlegają :

- WYPOWIEDZI USTNE tzw odpowiedzi **(O)**
- WYPOWIEDZI PISEMNE, W TYM:
 - próbne matury **(PM)**,
 - sprawdziany, **(Spr.)**
 - wejściówki nazywane kartkówkami **(K)**
 - kartkówki - konturówki ze znajomości mapy, **(K.K)**
 - ćwiczenia sprawdzające wybrane umiejętności, takie jak np.: interpretacja treści mapy, graficzne sposoby przedstawiania zjawisk, itp.

- POZIOM OPANOWANIA PODSTAWOWYCH UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH, TAKICH JAK NP.:

Karty pracy **(KP)** lub praca na lekcji **(PL)**

- czytanie mapy,
- wykonywanie i interpretacja rysunku poziomicowego,
- orientacja terenie- położenie i kierunki,
- dokonywanie podstawowych obliczeń stosowanych w geografii,
- czytanie i graficzna interpretacja danych liczbowych,
- interpretacja tekstów geograficznych.
- diagnozy osiągnięć edukacyjnych (**DW** – diagnoza wstępna), **(D)**

- ZADANIA DOMOWE: **(ZD)**

- krótkoterminowe- w zeszyte ćwiczeń, polecenia do wykonania z lekcji na lekcję,
- długoterminowe- referaty, plakaty, makiety i inne opracowania tematyczne do lekcji.

- INDYWIDUALNA ORAZ ZESPOŁOWA AKTYWNOŚĆ I PRACA NA LEKCJI **(PL, KP)**
- SYSTEMATYCZNOŚĆ PROWADZENIA ZESZYTU PRZEDMIOTOWEGO
- INNE FORMY AKTYWNOŚCI (aktywność (Ak.)

II. Częstotliwość oceniania

- Prace pisemne(sprawdziany wiadomości)- w każdym semestrze przynajmniej 3 razy,
- Kartkówki , w tym mapy konturowe 1- 3 razy w ciągu roku szkolnego,
- Odpowiedzi ustne- co najmniej raz w semestrze,
- Odpowiedzi ze znajomości mapy fizycznej i politycznej Polski i świata- co najmniej raz w semestrze,
- Prace domowe, zeszyty zadań – poszczególne zadania na każdej lekcji, całość raz w semestrze,
- Aktywność uczniów na lekcji, na każdej lekcji.

III. Narzędzia pomiaru osiągnięć edukacyjnych

- Testy,
- Sprawdziany wiadomości,
- Zadania otwarte krótkiej wypowiedzi,

- **Zadania otwarte dłuższej wypowiedzi,**
- **Obserwacja ucznia na lekcji(ocenie podlega samodzielność w pracy na lekcji),**

IV. Obszary aktywności ucznia, które podlegają ocenianiu

Kryteria oceniania

1. Ocenianie sprawdzianów, kartkówek, wyjściówek, prac domowych:

98%- 100%- ocena celująca

85% - 97% - ocena bardzo dobra

70% - 84% - ocena dobra

50% – 69% - ocena dostateczna

35% - 49% - ocena dopuszczająca

0% - 34% - ocena niedostateczna

Ocenę celującą uczeń otrzymuje w przypadku, jeżeli rozwiąże poprawnie zadania realizujące i przekraczające treści nauczania zawarte w programie nauczania, odnosi znaczące sukcesy na konkursach zewnętrznych.

2. Szczegółowe zasady oceniania.

1. Nauczyciel na początku roku szkolnego zapoznaje uczniów z zakresem wymagań programowych oraz przedmiotowym systemem oceniania.
2. Oceny są uzasadniane, zgodne z wymaganiami programowymi na daną notę, jawne dla ucznia i jego rodziców lub opiekunów.
3. Podczas oceniania, w zależności od formy, brane są pod uwagę: **JAKOŚĆ, POPRAWNOŚĆ, TERMINOWOŚĆ, CZĘSTOTLIWOŚĆ, SYSTEMATYCZNOŚĆ, ESTETYKA, FREKWENCJA NA ZAJĘCIACH** oraz **AKTYWNOŚĆ TURYSTYCZNA**
4. Odpowiedź ustna, praca na lekcji, zeszyt przedmiotowy (zeszyt ćwiczeń) oraz zadania domowe podlegają ocenie na bieżąco, bez zapowiedzi.
5. Sprawdziany i kartkówki – konturówki ze znajomości mapy są zapowiadane z minimum tygodniowym wyprzedzeniem.
6. Wejściówki (kartkówki) obejmująca swoim zakresem co najwyżej trzy ostatnie jednostki lekcyjne nie muszą być wcześniej ogłaszane w klasie.

7. Obecność ucznia na zapowiedzianym sprawdzianie lub zapowiedzianej kartkówce - konturówce jest obowiązkowa. Nieobecność ucznia jest zapisana w dzienniku znakiem „nb 0” ; Sprawdziany podlegają możliwości poprawy,

a). nieusprawiedliwiona nieobecność ucznia jest równoznaczna z otrzymaniem oceny niedostatecznej bez możliwości jej poprawy.

b). w przypadku usprawiedliwionej nieobecności uczeń ma obowiązek zaliczenia sprawdzianu terminie wskazanym przez nauczyciela nie dłuższym jednak niż jeden tydzień od pojawienia się ucznia w szkole. W przypadku niezaliczenia sprawdzianu lub kartkówki w wyznaczonym terminie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy.

c). wybiórcze traktowanie prac klasowych (minimum drugi raz pod rząd), wskazujące na celowe opuszczanie lekcji, nie podlega zaliczeniom i jest równoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej. Tylko w losowych sytuacjach (długookresowa choroba, hospitalizacja) – sytuacja ucznia jest rozpatrywana.

e)Uczeń może poprawiać oceny niedostateczne, w formie i terminie ustalonym przez nauczyciela.

Przy wystawianiu ocen śródrocznych i rocznym bierze się pod uwagę zarówno Pominięcie oceny niedostatecznej całkowicie byłoby niesprawiedliwe w stosunku do uczniów, którzy zaliczyli pozytywnie sprawdzian w terminie.

8. Uczeń ma obowiązek odrabiania zadań domowych na czas wskazany przez nauczyciela. W przypadku oddania po terminie prac domowych długoterminowych (ale przy wcześniejszym zgłoszeniu nieprzygotowania), ocena za to zadanie ulega obniżeniu odpowiednio o jeden stopień za każdy tydzień zwłoki.

9. Ocenie podlegają także nadprogramowe formy aktywności, do których zalicza się:

- udziałów konkursach przedmiotowych,
- przynoszenie pomocy dydaktycznych na lekcję,
- pomoc innym uczniom,
- inne np. aktywność turystyczna (udział w rajdach SKKT).

10. Rodzice ucznia zagrożonego oceną niedostateczną muszą zostać powiadomieni o tym fakcie przed klasyfikacją na planowym zebraniu z rodzicami lub innej formie (list polecony, informacja w dzienniku elektronicznym)

2. Ocenianie odpowiedzi ustnych:

Ocena celująca- uczeń wykazuje szczególne zainteresowanie przyrodą i posiada wiadomości wykraczające poza program nauczania.

Ocena bardzo dobra- uczeń opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności, sprawnie i samodzielnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, potrafi zastosować wiedzę do rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach.

Ocena dobra- uczeń odpowiada w zasadzie samodzielnie, a jego odpowiedź zawiera większość wymaganych treści.

Ocena dostateczna- uczeń opanował podstawowe elementy wiedzy i umiejętności, odpowiada z niewielką pomocą nauczyciela.

Ocena dopuszczająca- uczeń opanował tylko te elementy wiedzy i umiejętności, które są niezbędne

w dalszym etapie kształcenia. Odpowiedzi udzielane są przy dużej pomocy nauczyciela i mogą zawierać błędy.

Ocena niedostateczna- uczeń nie opanował żadnych wiadomości i umiejętności, nie potrafi odpowiedzieć na pytania o niewielkim stopniu trudności, nie umie skorzystać z pomocy nauczyciela ani osób trzecich.

3. Za aktywność na lekcji, przynoszenie pomocy dydaktycznych oraz pomoc innym uczniom w opanowaniu treści programowych, uczeń może otrzymać plus (+), ocenę bardzo dobrą lub celującą. Trzy plusy oznaczają ocenę bardzo dobrą.

V. Zasady klasyfikacji śródrocznej i rocznej

1. Na koniec semestru nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów zaliczeniowych. Uzyskane stopnie w poszczególnych formach aktywności ucznia stanowią podstawę stopnia semestralnego.

a). Przy ustaleniu ocen na koniec semestru bierze się pod uwagę wagę ocen; oraz wyliczoną średnią ocen dziennika elektronicznego

2. Przedziały w oparciu o które wystawiane są oceny semestralne:

Ocena celująca- 98-100% oraz pozaszkolna działalność ucznia z zakresu nauk przyrodniczych, udział

w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, udział w zajęciach koła geograficznego.

Ocena bardzo dobra- 85- 97%

Ocena dobra - 70-84%

Ocena dostateczna – 50-69%

Ocena dopuszczająca – 35- 49%

Ocena niedostateczna – poniżej 35%

3. Wyliczanie średniej ważonej jest sposobem matematycznym. Warunkiem otrzymania pozytywnej oceny śródrocznej (semestralnej) i końcoworocznej przez ucznia jest uzyskanie ocen ze wszystkich form sprawdzania wiedzy i umiejętności na poziomie min. dopuszczającym.

VI. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej

Uczeń ma prawo ubiegać się o podniesienie proponowanej przez nauczyciela oceny rocznej o jeden stopień wyżej. Warunkiem jest spełnić przez ucznia warunki określone w WSO (Szczegółowe wymagania i tryb postępowania dokładnie omówiono w WSO).

Tryb podniesienia oceny wygląda następująco: jeżeli uczeń chce podnieść ocenę o stopień wyżej od oceny proponowanej przez nauczyciela, pisze sprawdzian obejmujący materiał z całego roku, w którym ujęte są zadania zgodne z wymaganiami edukacyjnych na dany stopień.

Na wniosek nauczyciela lub rodzica egzamin poprawkowy może przeprowadzić niezależna komisja powołana przez Dyrektora Szkoły. Zasada dotyczy w przypadku konfliktu stron lub obawy o nieobiektywnej ocenie.

VII. Zasady i tryb przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego

Uczeń, który opuścił min. 50% lekcji geografii (są to godziny usprawiedliwione) jest nieklasyfikowany. Aby uzyskać ocenę klasyfikacyjną musi:

- a). albo zaliczyć materiał przewidziany programem nauczania w uzgodnieniu z nauczycielem przedmiotu i zgodnie w przedmiotowym systemem oceniania,
- b). albo zdać egzamin klasyfikacyjny.

Aby przystąpić do egzaminu uczeń musi złożyć do dyrektora szkoły odpowiednio uzasadnioną prośbę. Jeżeli były to nieusprawiedliwione nieobecności, to rada pedagogiczna może wyrazić zgodę na egzamin klasyfikacyjny w oparciu o złożone pisemną prośbę. Dyrektor w porozumieniu z uczniem i jego rodzicami ustala datę egzaminu klasyfikacyjnego.

Nieprzygotowanie na lekcjach geografii:

- a) uczeń ma prawo do nieprzygotowania na zajęciach geografii ; ilość nieprzygotowań zależy od ilości zajęć w tygodniu. Przy 1godz/tydz – jedno nieprzygotowanie ; przy 2godz. /tydz. – 2 nieprzygotowania w semestrze.
- b) uwzględnia się również wykorzystanie dnia osobistego (tylko 1 raz w m-cu)
- c) Za brak zadania niezgłoszonego przed lekcją uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
- d) Po przekroczeniu limitu zgłoszeń, za każdorazowe z ww. braków uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
- e) Uczeń nie ma możliwości zgłoszenia nieprzygotowania przed sprawdzianem lub kartkówką zapowiedzianą przez nauczyciela.
- f) Zgłoszenie nieprzygotowania przed lekcją zwalnia ucznia od pisania niezapowiedzianej z kartkówki , braku pracy domowej, braku zeszytu ćwiczeń, odpowiedzi ustnej.
- g) Niewykorzystane nieprzygotowania nie przechodzą na kolejny semestr.

Korzystanie z telefonu komórkowego

Uczeń może korzystać z telefonu komórkowego na lekcji, tylko za zgodą i w czasie wskazanym przez nauczyciela.

Informacje końcowe

Szczegółowe wymagania edukacyjne na poszczególne oceny są jawne i dostępne w gabinecie geograficznym. Wymagania edukacyjne odnoszą się do wiadomości i umiejętności realizowanego programu nauczania i są zgodne z wytycznymi podstawy programowej nauczanego przedmiotu.

**Opracował
Marek Płatkowski**